

Kelő-dűlő: A lelőhely a Sió-csatornától D-re kb. 300 m-re, a Sióút 2. lelőhelytől DK-re elhelyezkedő, a mocsaras, vizenyős területből kiemelkedő úgynevezett 2. dombon, dombháton található. Ezen a területen őskori (bronzkor, mészbetétes kerámia) kerámiatöredékeket találtunk.

Munkatársak: Bajzik Annamária, Nemes Zoltán, M. Aradi Csilla.

KÖLTŐ LÁSZLÓ

318. Sitke, Kuruc-major

(Vas megye) Ő, Rő, Á, Kö

2006. június 26-án terepbejárást végeztünk a lelőhelyen, mely a Lánka-patak enyhén emelkedő K-i dombvonulatán helyezkedik el, hosszan elnyúlva É-D-i irányban. A talaj felszínén a morzsalékos alapkőzet (alginít pala) elsórtan beteríti az egész oldalt. A leletek kb. 250×110 m-es területen szóródtak el. A leletanyag kerámiatöredék, többsége oldal-, valamint fenék- és oldaltöredék. Kevés őskori, valamint római kori, több Árpád-kori és középkori kerámiát gyűjtöttünk.

Munkatárs: Vámos Gábor.

ILON GÁBOR

319. Solt, Járáspuszta

(Bács-Kiskun megye) I

2006. december 14-én lelőhelyazonosító terepbejárást végeztünk egy helyi lakos segítségével. Ennek során azonosítottuk a Vezér-halmot, mely természetes földhát-nak bizonyult. Tőle ÉK-re mintegy 200 m-re található egy másik halom, melyen az elmúlt évtizedekben homokbányászás folyt. Az 1990-es évek elején a dombhát Ny-i szélén egy ismeretlen korból származó sírt találtak: homokbányászás közben csekély mélységben emberi koponyát és egy ló lábszárcsontját.

SZENTPÉTERI JÓZSEF

320. Solt, Tételhegy

(Bács-Kiskun megye) B, Rő, N, Á, Kk

A solti útelágazásnál a Kecskemétre és Kiskőrösre vezető (52. és 53. sz.) főutak által közrevett Tételhegyen egy tavaszi és egy kora nyári terepbejárást követően 2006 július 31. és augusztus 18. között ásatást végeztünk. Elsődleges adatokat kívántunk nyerni a 2005-ben azonosított lelőhely és környékének főbb régészeti korszakairól. Az ősz folyamán további terepbejárásokat tartottunk a helyszínen.

Előzetesen tanulmányoztuk a különböző archívumokban őrzött, ill. légi régészeti céllal készült felvételeket. Az ezeken észlelt jelenségek, valamint a terepbejárásokon megfigyelt leletanyag-sűrűség alapján a mintegy százhektáros tanúhegy ÉNy-i nyúlványát választottuk az ásatás helyszínéül. A dombtetőnek ezen a részén korábban középső bronzkori (Vatya-kultúra), késő bronzkori (urnamezős kultra), népvándorlás kori

(avar), Árpád-kori, valamint java középkori edénycserepeket gyűjtöttünk.

A kissé szabálytalan ovális alakú dombháton É-D irányban jelöltünk ki egy, az egész területet keresztül-szelő kutatóárkot. A 275 m hosszú, 4 m széles, 25 m belső osztást követő szelvények területe a hozzá csatlakozó rábontásokkal és egy különálló szelvénnel együtt 1800 m²-t tett ki. Ez a Tételhegy területének mindössze 1,8 ezreléke. Az intenzív mezőgazdasági munkák és a természetes erózió miatt erősen lepusztult felületen a humuszosítást követően a jelenlegi felszíntől néhol már 30–40 cm-re, másutt 50–60 cm-es mélységben rajzolódtak ki az objektumok. Az ásatás során erődítésnyomok (többszörösen megújított árok- és sáncrendszer), egy 11. századi soros temető sírjai, kora Árpád-kori és középkori településnyomok (félleg földbe ásott ház kőkemencével, hulladéktároló gödrök sokasága), egy kora gótikus templom és a körülötte lévő temető emlékei kerültek elő.

A felszínen szabad szemmel már nem észlelhető az az út, amely a légi felvételeken jól látható, és már a II. katonai felmérés (1815) területünket ábrázoló szelvényén is megfigyelhető. A Soltról a Tételhegyen át Fülöpszállásra vezető út egyik rövid szakaszát sikerült az ásatási szelvény déli részén átvágni. Feltehetőleg ide lokalizálható – talán a 11. századi temető előzményeként – az 1907-ben talált honfoglalás kori női temetkezés, amelynek hitelesítése még nem történt meg. A középkori gödrökkel bolygatott temetőben nyújtott vázas, K-Ny tájolású sírokat tártunk föl: a keltező leletanyagot bronzékszerek (bordázott S-végű hajkarika, sima huzalkarperec, vékony huzalgyűrű) alkotják. A domb közepén helyezkedik el az eddigi leletanyaga alapján kora gótikusnak tartható templom: a körülötte lévő temetkezések leletei közül a bronz pártadíszek említendőek. Az ugyanitt megfigyelt torony(?) alapozó árkaikat kitöltő törmelékrétegben többszínű festett freskomaradványokat, valamint római korra utaló tegula- és imbrex-töredékeket is találtunk. A templom középső részén egy kemény mészkőből faragott talpas keresztelőmedence egyharmadnyi része, valamint kör alakú alapozása került felszínre.

A dombot körülölelő, tekintélyes méretű szárazárok az É-i oldalon mintegy 10 m széles és 2 m mély lehetett, melynek mentén hasonló szélességű sánc futott körbe. E védműv egyelőre nem tisztázott korú megújítására két keskenyebb árok, ill. a hozzájuk tartozó kisebb sáncok utalnak.

Az előző idényben végzett geológiai fúrások eredményei mind a dombot övező árkokra, mind a közepén lévő épületre vonatkozóan beigazolódtak. A mostani ásatás során négy helyszínen végeztünk fúrásokat, melyekkel az egyelőre hozzá nem férhető rétegekről szereztünk előzetes információkat. Így tudjuk többek között, hogy a Tételhegy ÉK-i részén feltételezett mesterséges vágatóknál (a helybeliek szerint „barlangoknál”) a tanúhegy belsejében levő kőzet teteje átlag 1,4–2,5 m-re van a jelenlegi felszín alatt, a legmélyebb 4,1 m-nél volt a domb széle felé. A légi felvételek tanúsága szerint a Té-